

Gudstjeneste i Skævinge & Lille Lyngby Kirke

den 24. januar 2016

Kirkedag: Septuagesima/B

Tekst: Matt 25,14-30

Salmer:

SK: 754 * 447 * 449 * 370 * 714 * 511,6 * 57

LL: 754 * 370 * 714 * 511,6 * 57

Hvordan ser vi Gud? Hvordan ser vi på Gud? Hvad siger ordet 'Gud' os? Hvad forstår vi ved 'Gud'? Hvad betyder Gud for os?

Det er ikke uvæsentlige spørgsmål. I den nytestamentlige tekst læste vi om Paulus på Areopagos i Athen. Her taler Paulus med en gruppe mennesker om Gud. Paulus kalder dem religiøse. Rundt omkring i Athen er der et utal af helligdomme for alverdens afguder. Athenerne har sikret sig, at det kun kan gå dem godt, og derfor har de sørget for at alle kendte guder har et alter i deres by og bliver tilbedt på hver deres vis, således at de ikke har grund til at lade ondskab og ulykke ramme byen og dens mennesker. De har endda helgarderet sig i fald der skulle være en gud, de endnu ikke har opdaget eller lært at kende, så de har også et alter for en ukendt gud. Det er et sandt overflødhedshorn af religiøsitet og gudedyrkelse, afgudedyrkelse.

Paulus fortæller dem om den ukendte gud. Om Gud. Om Gud Herren, som vi kender Gud fra Bibelen. Paulus maler med ord et billede af Gud. Jeg tror, athenerne har hørt godt efter. Måske med det i bagehovedet, at der måske er noget her, de lige skal have fulgt op på, for tænk hvis nu denne ukendte gud skulle være den eneste, de ikke tilfredsstillere, og derfor bliver sur og vred og rammer dem med ulykker eller holder sine velsignelser

tilbage. De kan godt fornemme, at det med Gud ikke bare er en idé. Der er andet og mere. Der er liv i og hos Gud. Og det er der jo, hævder Paulus også. Og troværdigheden derom ligger ene og alene deri, at Gud lod ”en mand, som han har bestemt dertil...opstå fra de døde.”

Så fik athenerne nok. Det er lige en tand for meget. Så de sagde til Paulus: ”Det vil vi høre dig tale om en anden gang.”

Der er nu ikke så langt fra athenernes mange gudealtre til vore dage, som man skulle tro. Guderne er ikke blevet mindre i antal. Religiøsitet er ikke blevet mindre. Der er ikke så mange helligdomme, og de fleste af guderne er måske mest tilstede som idéer i vore hjerner. Men dog så meget, at det kommer til udtryk i vore livsværdier og i vore udtryk om sådanne ting. F.eks. hvis vi skal svare på nogle af de spørgsmål, jeg begyndte med at stille: Gud – hvad, hvem, hvor, hvordan osv. Gud og mig?

Der er rigtig mange mennesker i vore dage, og det gælder også mange medlemmer af folkekirken, som jo er en evangelisk-luthersk, kristen kirke, der har et meget facetteret billede af Gud. Det er der sådan set ikke noget underligt i, for Bibelens billede af Gud er uhyre facetteret. Og selv om det er umuligt at samle alle billederne af Gud til ét billede, så skaber Bibelen dog et billede af Gud. Der er bare rigtig mange mennesker, der har et billede af Gud, der ikke er Bibelens billede af Gud. Eller et billede af Gud, der også har farver af afgudebilleder. Det sker ofte i en eller anden forblændet opfattelse af, at alle religioner jo i sidste ende tror på den samme Gud; men blot har forskellig udtryksmåde og tyngdepunkt i tro og trosliv. Og det er en forfærdelig gang ukristeligt vrøvl. Mennesker, der tror det, siger det ofte, fordi de ikke ved nok om hverken Gud eller afguderne og heller ikke gider sætte sig ind i det. En mand

spurgte mig engang, om han godt kunne være medlem af folkekirken selv om han var buddhist. Nej, sagde jeg, det kan du ikke. Ikke med mindre du misforstår begge ting eller tager begge ting lige useriøst. Tager du begge ting alvorligt, så vil du i sjæl og sind og tanke blive revet totalt fra hinanden. ”Ja, men jeg kan ikke se nogle modsætninger.” sagde han og gik.

Sådan siger mennesker, fordi deres billede af Gud både består af Bibelens farver og deres egne farver. Tænk, der er nogle mennesker, der påstår og helt alvorligt tror, at de ved bedre om Gud end Gud gør og åbenbarer i Bibelen. Men, den er ikke nok. Nej, det er nødvendigt, at jeg selv sætter nogle af mine farver på. Rigtig farvestrålende og galt bliver det, når vi maler et billede af Gud ud fra Bibelen, sætter vore egne farver på, og dernæst også sætter diverse religioners afguders misfarvninger på. Så skal jeg da ellers love for, at der kommer farver på. Og ofte sker der jo det, at vi i sådan et farveorgie – for nu at blive i det billedsprog – bliver farveblinde. Vi bliver Gud-blinde, og i alt det Guder og afguder forsvinder det guddommelige. Og så forsvinder også det guddommelige af vore liv, for vi har selv malet det ud af det. Men liv uden det guddommelige mister sin retning, sit mål og sin mening.

I dag skaber mennesker egne billeder af Gud, meget ofte begrundet i, at Bibelens billede af Gud har farver/facetter, de ikke bryder sig om. Dagens fortælling om manden, der betror sin formue til andre, og senere kalder dem til ansvar derfor, og dømmes deres indsats, dét er et billede, som falder mange af os for brystet. En af Bibelens facetter og farver i billedet af Gud, er Gud som dommer over vores måde at anvende betroede midler på. Dom over måden, hvorpå vi lever vort liv.

Vort liv, vore evner og muligheder – alt, hvad vi har i livet er noget vi låner. Vi har intet med os ind i livet, og vi tager intet

med os herfra. Vi får betroet og skal aflevere og forlade igen. Og hvordan er det så gået med det?

Det aspekt af dagens evangelium vil jeg lade næste salme være en prædiken over. En appel, måske et wake-up-call til besindelse. Men dommerbilledet af Gud, kan vi ikke rigtig lide. At vi skal stå til ansvar. At vi er forpligtet. Men det er et af Bibelens billeder af Gud.

Egentlig synes jeg, det er mærkeligt, at vi ikke kan lide billedet af Gud som dommer, og her tænker jeg på alle de facetter af dommerbilledet, Bibelen benytter. Hvorfor er vi så bange for Gud som dommer? Jeg tror godt, jeg ved hvorfor, og er min opfattelse rigtig, så er det hele bare så meget mere absurd. Hvorfor er vi så afvisende over for billedet af Gud som dommer over vort liv? Vi er jo selv dommere over vore egne og andres liv. Vi dømmes hinanden i et væk. Vi stiller hinanden til regnskab i et væk. Vi forpligter hinanden. Og vi er ofte nådesløse i vore domme. Det er faktisk nemmere at møde og få Guds nåde end menneskers nåde. Der skal ikke megen træden over tærne, før dommen falder, og vi husker det. Fejltrinene forfølger os nogle gange i hele livet. Hvorfor er vi så så bange for Gud som dommer?

Det kan selvfølgelig være, fordi vi måske aner, i hvilken retning dommen går. Men måske stikker det også lidt dybere. Måske skyldes det også, at det billede har – som alle billeder af Gud i Bibelen – har det i sig, at de forvandler Gud. Gud forvandles fra en idé, fra noget filosofisk, til en person, til noget personligt. Og en personlig Gud kræver, at vi også forholder os til Gud personligt. Og det er her, mange mennesker viger tilbage og siger: ”Det vil vi høre dig tale om en anden gang.” Og så går de.

Det går meget bedre, når Gud er en idé. Eller nutidens modesvar på, hvad kristendom er, og dermed også, hvad Gud er. ”Gud er næstekærlighed”. Dét er nutidens kristenheds dybsindige og altfavnende svar. Dét er svaret. Næstekærlighed. Og når Gud og kristendom afgrænses og begrænses til dette begreb, så ligger det lige til højrebenet at tage alskens religiøst vrøvl og vranglære med ind under den hat. For næstekærlige mennesker findes i alle religioner og i alle filosofier. Præsident Assad er også næstekærlig. IS er også næstekærlig. Tyrkerne var også næstekærlige, da de udryddede det armenske folk. Det handler bare om, hvordan vi definerer næstekærlighed, og mod hvem vi retter den. Men de her nævnte personer gjorde da mange gode gerninger mod andre. De gjorde og gør også meget ondt, men i bund og grund, hvem gør så ikke det. Forleden hørte jeg børn i 7. og 8. klasser tale om tonen mellem eleverne i klassen, også over for læreren. Jeg må indrømme, den er ond.

Kristendom er ikke næstekærlighed. Men næstekærlighed er en del af kristendommen. Rækkefølgen er ikke lige meget. For hvis kristendom er næstekærlighed, så er Gud også i de næstekærlige handlinger. Så er næstekærlige handlinger og holdninger guddommelige. Og det er ikke tilfældet. Så er Gud jo bare idéer. Salmen før prædikenen taler netop imod dette, og siger utvetydigt, at Gud er Gud iblandt os – ikke i os, og næstekærlighedens handlinger er ”redskab” for Guds kærlighed.

Jakob Knudsens, som har skrevet dagens første salme, hans billede af Gud er Gud som Fader og Skaber og livgiver. Livet er til stadighed som et åndepust fra Gud. Han ser alt som en vedvarende skabergave fra Gud med begyndelse i himlen og sit mål i sejrjubel i evighedens herlighed.

Men Gud er også personlig. Helt naturligt i konsekvens af, at Gud blev personlig ved ham, ”han har bestemt dertil”, sin enbårne søn, Jesus Kristus. I ham ser vi alle Bibelens billeder af Gud levendegjort, som også sidste salme maler det for os. Han, der er syndres ven. Ham, de ville høre om en anden gang. Han, der kalder os til ansvar og forpligter os på det betroede.

Hvis vi forholder os til Gud på det filosofiske eller ideologiske plan, så går vi forkert af Gud, for Han forholder sig til os på det personlige plan, eller skal vi sige i det kristelige plan, i og med, det er i Jesus Kristus, at Gud forholder sig til os. Det er i vore personlige og kristelige liv i dagligdagens gerninger, at Gud har betydning og konsekvens for os. Det er dér, i det personlige og kristelige forhold til Gud, at livet kan løftes op i sin rettelige, Gud-dommelige sfære, mening og mål, og vi kan se, at da går livet ikke ad Helvede til, men ad Himlen til.

Lov og tak og evig ære være dig vor Gud, Fader, Søn og Helligånd, du, som var, er og bliver én sand treenig Gud, højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed. Amen